

Ptáme se právníka

JUDr. Martin Maisner, PhD., MCI Arb.

Samostatný advokát a nezávislý rozhodce
Rybná 14
110 00 Praha 1
Tel.: 222 191 386
maisner@martin-maisner.com

Podle GDPR je nyní podoba každého občana, resp. její zobrazení, nově chráněno. Znamená to tedy, že od účinnosti GDPR nesmí nikdo bez mého souhlasu mé fotografie nijak použít?

Ochrana osobnosti je samozřejmě institut daleko starší než GDPR a i po účinnosti tohoto nařízení není zakotven jen v tomto právním předpise. Obecná úprava je zakotvena v občanském zákoníku spolu s ostatními tzv. osobnostními právy.

Občanský zákon v § 81 demonstrativně uvádí osobnostní práva, která požívají ochrany. Pokud se týká ochrany podoby člověka, občanský zákon vychází z toho, že zachytit jakýmkoli způsobem podobu člověka tak, aby podle

zobrazení bylo možné určit jeho totožnost, je možné jen s jeho souhlasem (např. fotografií, videonahrávkou). Stejně tak rozšiřovat podobu člověka je možné pouze s jeho souhlasem. Dále platí, že svolí-li někdo k zobrazení své podoby za okolností, z nichž je zřejmé, že bude šířeno, platí, že svoluje i k jeho rozmnožování a rozšiřování obvyklým způsobem, jak je vzhledem k okolnostem možné důvodně předpokládat.

Poskytnutý souhlas lze kdykoli odvolat. Činí-li se tak, aniž by proto byl rozumný důvod nebo to neodůvodňuje podstatná změna okolností, má oprávněný právo domáhat se náhrady majetkové škody (náhrada nemajetkové škody je vyloučena).

Za určitých okolností je však tento princip prolomen v případě tzv. zákonné licence. Svolení totiž není třeba, pokud se podobizna pořídí nebo použije:

- a) k výkonu nebo ochraně jiných práv nebo právem chráněných zájmů jiných osob,
- b) k úřednickým účelům (fotografie na občanském průkazu),
- c) k vědeckému účelu nebo
- d) pro tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství.

Zákonný důvod k zásahu do soukromí jiného člověka nebo k použití jeho podobizny nesmí být využit nepřiměřeným způsobem v rozporu s jeho oprávněnými zájmy.

Téma oprávněnosti pořizování audiovizuálních záznamů se v poslední době objevilo zejména v souvislosti s účinností GDPR, které staví mimo pochybnost, že i fotografie či kamerový záznam jednotlivce obsahují osobní údaje a musí se s nimi podle toho nakládat. Kromě občanského zákoníku tedy GDPR rovněž obsahuje ochranu podoby člověka. Zatímco občanský zákoník se v této souvislosti zaměřuje především na ochranu před neoprávněnými zásahy do osobnosti jednotlivce a jeho soukromí s tím, že každý se musí této ochrany sám aktivně domáhat, režim veřejnoprávního GDPR je odlišný tím, že celospolečenský zájem je uplatňován k tomu pověřeným úřadem.

Zatímco fotografie zachycující podobu jiné osoby jednoznačně obsahuje osobní údaje, nelze automaticky dovozovat, že její pořizovatel bude pokaždé podléhat regulaci GDPR a že nad ním bude mít Úřad pro ochranu osobních údajů pravomoc. Rozhodující je, kdo, způsob a účel pořizování záznamů.

Kdy se aplikuje tedy GDPR a kdy občanský zákoník?

GDPR nepostihuje jakékoliv nakládání s osobními údaji. Veřejnoprávní ochrana osobních údajů představovaná zejména nařízením GDPR je aplikována v případě, že dochází k jejich zpracovávání. To má v nařízení svou definici a zjednodušeně řečeno se jedná o činnost, kterou správce s osobními údaji provádí za určitým účelem a činí tak systematicky.

Ke zpracování nedochází při běžném pořizování fotografií pro osobní účely. Pořizovatel takové fotografie či záznamu nemůže být označen za správce osobních údajů a příslušný úřad vůči němu nebude zasahovat. Cítí-li se

ale kdokoliv takovým záznamem zkrácen na svých právech, musí se ochrany svých práv domáhat sám soudně v režimu občanského zákoníku.

V případě, že existuje pochybnost, že určitá činnost již určité znaky systematickosti naplňuje a že se tím pádem jedná o zpracovávání ve smyslu GDPR, bude aplikována výjimka z věcné působnosti GDPR zakotvená v čl. 2, která právě na případy zpracovávání fyzickou osobou v průběhu výlučně osobních či domácích činností pamatuje a ze své působnosti je vyjímá.

Zpracování fotografie zachycující osobní údaje bude sice fakticky zpracováním ve smyslu GDPR, nařízení však nebude aplikováno, bude-li zpracování výhradně pro osobní, a nikoliv komerční účely. Jakékoliv zachycení podoby jiné osoby na vizuální záznam, dle kterého je možné určit její totožnost, musí vyhovovat pravidlům občanského zákoníku, ale pouze systematická činnost naplňující definici zpracovávání osobních údajů pro jiné než ryze osobní či domácí účely musí navíc respektovat nařízení GDPR.

PRÁVNÍ PORADNA – BEZPLATNĚ A ODBORNĚ

Řešíte nějaký právní problém?

Zadejte váš dotaz na

<https://tate.cz/pravni-poradna>

a naši právní experti ho v následujících číslech DSM zodpoví.

